

Gailė Jurgaitytė

Velykinė tautodailės paroda

Lietuvos tautodailininkų sąjungos galerijoje veikia pavasariškai nuteikianti velykinė paroda. Joje dalyvauja 15 tautodailininkų, dauguma jų kilę iš Vilniaus krašto. Parodoje eksponuojami įvairių žanrų velykinės tematikos kūriniai.

Vilniaus krašto tradicijų puoselėjimu ir pavasariškomis spalvomis ekspozicijos salę šildo Anos Urbanovič verbos. Kurdamas verbas autorė nenaudoja dažų, tad raštas kuriamas pasitelkiant tik natūralių augalų koloritą. A. Urbanovič verbos išsiskiria tautiškumu, raštų, naudojamų augalų bei formų įvairove. Tautodailininkė parodoje pristato ir velykinius margučius, dekoruotus lininiais siūlais, pjaustyto medžio šakelių ornamentais bei gintarais. Kitaip nei dauguma eksponuojamų margučių, dalis autorės kurtų kiaušinių pasižymi santūriumu, natūraliu koloritu. O ryškesnių spalvų A. Urbanovič margučiai nuotaikingai supasi ant pavasarinės šakos.

Archajiškumu išsiskiria Vyganto Jezersko ąsočiai bei puodynės, kuriuose eksponuojamos A. Urbanovič verbos. Puodžius puoselėja senąsias tradicijas, savo kūrinuose atkartodamas archajiškus gyvūninius ir augalinius motyvus bei ornamentus. Autentiškumu pasižymi ir V. Jezersko ąsočių bei puodynų formos ir grazūravimo technika.

Didelę velykinės parodos dalį sudaro spalvingi pavasarinės nuotaikos sklaidėjai - tradiciniai margučiai. Už tradiciškumą ir sumaniai parinktus spalvinius derinius itin vertinami yra Audronės Lampickienės (Alytus) margučiai. Reta velykinė tautodailės kūrinių ekspozicija apsieina be šios autorės dirbinių. A. Lampickienės marginti kiaušiniai ypač atidaus, kruopštaus darbo ir meninio polėkio atspindys. Juose atsispindi lietuviškos tradicijos ir džiaugsmas dėl pavasarį atgimstančio pasaulio. Akį traukia unikalūs Marijos Banikonienės margučių spalviniai sąskambiai. Tautodailininkė nevengia naudoti šiuolaikiškų, paveikių spalvų derinių, leidžiančių velykinių kiaušinių dekoru žavėtis ne tik autentikos mylėtojams, bet ir drąsiems naujovių ieškotojams.

Po ilgos žiemos grįžtančius paukščius sveikina ir plačiais sparnų mostais pasitinka Algirdo Juškevičiaus (Varėna) mediniai sparnuočiai, įsitaisę salės palubėje tarp Bronės Gricienės (Šiauliai) sodų. Jie įvairaus dydžio bei ornamentų, svajingai besisupantys palubėje, primena mums šio amato archajiškumą ir sudėtingumą.

Paukščius eksponuoja ir Adomas Kaušinis. Šio tautodailininko paukščiai unikalūs tuo, kad yra išdrožti iš medžio gumbų. Tokia technika suteikia kūriniams formos laisvumo, siluteto netikėtumo ir natūralių medienos atspalvių žaismo. A. Kaušinis papildė pavasarišką parodą laibakaklių gervių figūromis. Tuo tarpu, visiškai kitokį plastinį sprendimą pasirinko Raimondas Blažaitis. Tautodailininkas kuria medinius paukštukus, pasižyminčius formos lakoniškumu, detalių saikingumu.

Sparnuočių tematika artima Robertui Kavoliukui. Jo keramikiniai paukščiai komponuojami su molinėmis glazūruotomis klumpėmis. Žavesio ir trapumo įvaizdį jo kūriniams suteikia laibos

medinės paukštelių kojos. Keramikas naudoja subtilių atspalvių glazūras ir saikingą raižytų ornamentų dekorą, taip leisdamas atsiskleisti dekoratyviam kūrinio pavidalui.

Gausų sparnuočių būrį velykinėje tautodailės parodoje papildė Virginijos Motuzienės puodynės-paukščiai. Tautodailininkė savo keramikos darbus glazūruoja vos matoma, perregima glazūra, dekoruoja gausiu geometrišku ornamentiniu dekoru. Taip išraižyti dirbiniai atrodo lyg ažūriniai.

Paukščių ekspozicija pasižymi itin didele žanrine įvairove. Kiekvienas autorius renkasi skirtingas meninės raiškos priemones, savaip interpretuoja paukščio įvaizdžio temą, žaidžia pavidalų gausa, dekoravimo būdų gausa.

Pavasarinį žydėjimą į Lietuvos tautodailininkų sąjungos galeriją įnešė Salomėja Želvienė. Autorė parodai pristatė 8 floristinius paveikslus. Iš džiovintų gėlių tautodailininkė formuoja įvairias kompozicijas, tarp kurių esama ir natiumortų. Kolorite dominuoja švelnūs natūralūs atspalviai. S. Želvienės paveikslams būdingas dekoratyvumas, detališkumas, ažūriškumas. Autorės darbus galima būtų prilyginti tradiciniams lietuvių karpiniams dėl jų kontrastingumo - tautodailininkė parenka tamsius fonus, leidžiančius gėlių kompozicijai išsiskirti į pirmą planą.

Džiugi šv. Velykų nuotaika ir šilta pavasariška atmosfera užpildė tautodailės galeriją. Grįžtančių paukščių balsai kviečia visus stabtelti ir pasigrožėti bundančia gamta, gyvybingomis spalvomis ir tautodailės meistrų kūryba, puoselėjančia bei pratęsiančia lietuviškas tradicijas.